هةلَسةنطاندنيَك بؤ كؤنفرانسي نيَونةتةوةيي ذني كورد لة ستؤكهؤلَم ... مةهاباد قةرةداغي

پێشەکی:

یەکەم جار نییە ناوی ژنی کورد لە کۆڕ و کۆنفرانسە نێونەتەوەییەکان بێتە پێشەوە و ببێت بە بابەتی گفتووگۆ، بەڵکە چەندان کۆڕ و کۆنفرانسی نێونەتەوەیی تر سازکراوە و باسی ژنی کورد سەرەکی بووە تێیاندا، بەڵام لەنێو ئەوانەدا ژنی کورد تەنها وەك قوربانی باس کراوە و وەك ئەندامێکی کارتێکراو و ناچالاك باسی لێوە کراوە. لە ساڵی 2004 دا لە سێ کۆنفرانسی نێونەتەوەییدا کە لە ستۆکهۆڵمی پایتەختی سوێد سازکرا لە مانگەکانی یونی، ئۆکتۆبەر و دیسەمبەردا، هەموویان لەسەر توووندوتیژی بەنێوی شەرەفەوە بوون و ، نموونەی زەق و بەرچاو لەو کۆنفرانسانەدا ژنی کوردی قوربانی بوو. لە مانگی ئاداری ئەمساڵدا، لە لەندەن کۆنفرانسێکی دووڕۆژە سازکرا بە ناوی توندوتیژی بەناوی شەرەفەوە، لەوێشدا ژنی کورد وەك قوربانی باسی لێوەکرا. پێلا، سارا، فادیمە، هێشوو نموونەی ئەو کچانەن کە بە ناوی پارێزگاریکردن لە شەرەف بە دەستی باوك و کەس و کاریان ژیانیان لێ سەندراوەتەوە و ئەم تاوانانەی کە ئەنجامدراون بوونەتە بابەتی باس و لێکۆڵینەوە.

ژنی کورد بەهۆی زاڵدەستی داب و نەریتی باوکسالارانەوە و بەهۆی ئەو ئافرەتبینییە بەرتەسکەی کە تێڕوانینێکی سەقەتی هێناوەتی کایەوە، توووند و تیژی زۆری ڕووبەڕوودەکرێ. بەڵام ئەوەی کە مایەی شانازییە بۆ ئێمە وەك ژنی کورد، ئەوەیە کە دەستەوەستان نین بەرامبەر ئەو بێمافی و هەڵاواردن و بۆچوونە هەڵە و پەلانەی کە هەن. بەڵکە بەردەوام دەمانەوێ تێڕوانینی هەڵەی دەووبەر بەرامبەر بە ژن بگۆڕین.

جیاوازی کۆنفرانسی ستۆکهۆڵم لەوانی دی:

جیاوازی کۆنفرانسی نێونەتەوەیی ژنی کورد لە ستۆکهۆڵم لە هەموو کۆنفرانسەکانی تری کە لە ئەوروپا لەمەوپێش سازکرابوو، لەوەدا بوو کە ئەم کۆنفرانسە:

1. ژنانی کورد خۆیان سازیان دابوو و ئەکتویێری سەرەکی بوون. بابەتەکان زۆربەیان لە لایەن ژنانی کوردەوە ئامادەکرابوون.

2. حکومەتی هەرێمی کوردستان پشتیوانی ماددی و موراڵی ئەو کۆنفرانسەی کرد و بەهۆی پەیوەندییە سیاسی و دیپلۆماتییەکانییەوە هاوکاری زۆری کرد بۆ گەیاندنی ژنانێکی چالاك لە کوردستانەوە بۆ سوێد بۆ بەشداری لەو کۆنفرانسەدا.

کە ئەمەیان هەنگاوێکی گرنگ بوو بۆ شکاندنی ئەو گۆشەگیرییەی کە ژنانی کوردستانی تێدا بووە بەهۆی داخراوی کۆمەڵگەی کورد و داخراوی سنوورەکانی کوردستان لە لایەن وڵاتانی دەوروبەرییەوە.

3. ژنی کورد کارا بوو تێیدا نەك کارتێکراو. باس لە ڕۆڵ و کاریگەری ژنانی کوردستان دەکرا لە بنیاتنانی کۆمەڵگەی مەدەنییدا لە سەرەتای پرۆسەیەکدا کە هاوکات، ڕووناکبیران، مافپەروەران، ئازادیخوازان کاری بۆ دەکەن. پشتیوانی حکومەت لەم پرۆژەیەدا بایەخی لەوەدایە کە هاودەنگییەك هەیە و هاوڕاین لەوەی کە کۆمەڵگەی کورد پێویستە بەرەو ئاراستەی بەمەدەنیبوون بڕوات و هەمووومان پێویستە تێیدا کارا و کاریگەر بین.

4. ژنی کورد قسەکەر بوو تێیدا، نەك تەنها گوێگر. ئەگەر لە کۆڕ و کۆنفرانسەکانی تردا ژنی کورد تەنها بابەتێك بووە بۆ قسەلەسەرکردن و هێنانەوەی نموونەی پاسیڤ و قوربانی، لەم کۆنفرانسەدا ژنی کورد وەك خاوەنی پرۆژەی گرنگ، باسی گرنگی هێنایە نێوانەوە. پرۆژەی یەکسانی حکومەتی هەرێمی کوردستان، کە لە 8 ی مارسی ئەمساڵدا لە پایتەختی کوردستاندا پێشکەش کرا و سەرۆکی حکومەت بە بایەخەوە ناساندی، لە کۆنفرانسەکەشدا یەك لە بابەتەکان بوو. جگە لەوەش لە میدیاکانی سوێددا دەنگدانەوەیەکی باشی هەبوو، بۆ نموونە لە کەناڵی 4 ی تەلەفیزیۆنی سوێددا وەك هەواڵێکی گرنگ ئاماژەی پێدرا، لە ڕۆژنامەی "ستۆکهۆڵم ستی" باس کرا و بە بڵاوبوونەوەی ئەوانەش چەندان میدیای سویدی پەیوەندییان کردووە و کاتیان داناوە بۆ قسەلەسەرکردنی.

خاڵی بەهێز و لاوازی کۆنفرانسەکە:

ڕەنگە بۆ دەستنیشانکردنی خاڵی بەهێز و لاواز، هەر کەس بۆچوونی جیاوازی هەبێت و ئەوەش پەیوەستە بە تێڕوانینی هەر کەسێکەوە. بە بۆچوونی من خاڵی هەرە بەهێز لە کۆنفرانسەکەدا بریتی بوو لە:

1. کۆنفرانسەکەمان لە لایەن خاتوو (نەبات فایەق) ژنێکی کوردی ئەنفالکراوەوە کرایەوە. ژنی ئەنفال وەك سیمبولێکی پیرۆز و هەمیشە لەیاد، مێژووی مەینەتییەکانی نەتەوەیەك دەکاتە ئاوێنە، بەڵام ئێمە لەم ئاوێنەیەدا تەنها ئازارەکانمان نابینین، بەڵکە تێکۆشان و هەوڵەکانمان دەبینین بۆ کەمکردنەوەی ئازار و مەینەتییەکانی ژنانی ئەنفال و ئاوارە.

2. وتاری سەرۆکی حکومەت ئیماژی گرنگی تێدابوو کە مەیلی ئاشتیخوازی و یەکگرتنەوە و ژیاندۆستی هان دەدا و ژنانی کوردستانیشی وەك گرنگ و بایەخدار لە پرۆسەی دیموکراتیزەکردن و بەمەدەنیکردنی کۆمەڵگەدا خستبووە ڕوو.

3. خاڵێکی تری بەهێز لەم کۆنفرانسەدا بە بڕوای من ئەو چیرۆکە بوو کە (بەیان) گێڕایەوە. بەیان یەکێکە لەو ژنە قوربانییانەی کە لە لایەن باوك و براوە تالاوی ژیانی نۆشیوە و لە شاری کۆیەدا بە دەستی براکەی و کەسانی خێڵەوە بە نیازی کوشتن شەش فیشەکی لێدراوە، بەڵام خۆشبەختانە ڕزگاری بووە و دواتریش گەیەندراوەتە یەکێك لە وڵاتانی ئەوروپا. بەیان ئێستا لە کۆنفرانسەکاندا ئەو چیرۆکە دەگێڕێتەوە و دەیەوێ ئەو مەینەتییانەی کە ئەو دیوویەتی ژنی تر نەیبینێ و بۆ ئەو مەبەستە خەبات دەکات.

گرنگە ئێمەی ژنانی کوردستان بتوانین مێژوو هەڵگەڕێنینەوە. ئاوەژووکردنەوەی مێژوو لەوەدایە کە بتوانین قوربانییەکانمان بکەین بە قارەمان و بە سیمبولی خەبات و تێکۆشان. "نەبات" بە بەشداربوونی لەم کۆنفرانسەدا لە قوربانییەکی پاشماوەی ئەنفالەوە ڕۆڵی ژنێکی قارەمانی بینی کە لە ڕێگەی خەباتی ژنانەوە دەیەوێ دەنگی ژنی ئەنفال بە دنیا و دەوروبەر بگەیەنێت. "بەیان" بە هەمان شێوە، ئیدی قوربانی نییە و قارەمانە. ژنی کورد ئیدی بێدەنگ نابێت و قایل نابێت قوربانی بێت، بەڵکە ئەگەر بارودۆخێکی سیاسی و کۆمەڵایەتیش کردبێتی بە قوربانی، خۆی تێدەکۆشێ و خەبات دەکات و دەبێتەوە بە قارەمان. بەم شێوەیە ژنی کورد مێژوو ئاوەژوو دەکاتەوە و ، مێژووی دیلی خۆی ئازاد دەکات.

بێ گومان هیچ کارێ بێ خەوش نابێت، کۆنفرانسی ستۆکهۆڵمیش هەندێ خاڵی لاوازی تێدا بوو، کە زۆربەی ئەوانە پەیوەندی بە کەمئەزموونیەوە هەبوو لە ڕووی ئۆرگانیزەکردنەوە. بەڵام ئەوانە ئەو خەوشانە نەبوون کە منیان نیگەران دەکرد، بەڵکە ئەوانەی پەیوەندیداربوون بە هەندێ ململانێی نافیکریی و ناپێویستەوە کە لە پرۆسەی کاردا لە لایەن هەندێ کەسەوە تووشی دەبووین (وردەکارییەکانی ئەم کێشانە لێرەدا جێگەی نییە و لە داهاتوودا بە بەڵگەوە بابەتێکی تایبەتی لەسەر بڵاودەکەمەوە.) خودی ئەو کێشانە بوونەهۆی ئەوەی کارەکان دوابکەون و هەڵەی تەکنیکی ڕووبدەن و داوەتنامەکان درەنگ بە دەستی میوانەکان بگەن، بە تایبەتی میوانانی بیانی کە پێویست بوو چەندان مانگ پێش ئەوە داوەتیان بۆ چووبا و بەهۆی ئەو کێشانەوە کارەکان دوادەکەوتن.

سەرەڕای ئەو کەموکوڕی و کێشانە، بە بۆچوونی هەموو بەشدارن وەك کۆنفرانسێکی سەرکەوتوو هەڵسەنگێندرا، چونکە دەنگ و ڕەنگە جیاوازەکانی تێدا کۆببوونەوە و ناوەڕۆکی هەموو بابەت و تەوەرەکانی کۆنفرانس تەنها باسی لە پرسی ژنی کورد دەکرد و خزمەتی بە بنیاتنانی کۆمەڵگەی مەدەنی دەکرد.

لە هۆڵی کۆنفرانسدا لە هەردوو ڕۆژەکەدا 500 کەس بەشدار بوون ، لە ڕێگەی ئینتەرنێتیشەوە 700 کەس بەشداربوون و بەهۆی پەخشی ڕاستەوخۆیشەوە لە لایەن کوردستان تیڤییەوە ژمارەیەکی زۆر خەڵکی کورد لە سەرانسەری دنیادا ئاگاداری ناوەڕۆکی کۆنفرانسەکە بوون. سەرجەم ئەمانە بایەخدارن بۆ هەر کۆنفرانسێك، بە تایبەتیش کۆنفرانسێك ژنان ڕێکخەر و قسەکەر و کارابن تێیدا.

2005/04/13